

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2018)0041

Situácia vo Venezuele

Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. februára 2018 o situácii vo Venezuele (2018/2559(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, ktorého je Venezuela zmluvnou stranou,
- so zreteľom na ústavu Venezuely,
- so zreteľom na svoje početné predchádzajúce uznesenia o situácii vo Venezuele, najmä na uznesenia z 27. februára 2014 o situácii vo Venezuele¹, z 18. decembra 2014 o prenasledovaní demokratickej opozície vo Venezuele², z 12. marca 2015 o situácii vo Venezuele³, z 8. júna 2016 o situácii vo Venezuele⁴, z 27. apríla 2017 o situácii vo Venezuele⁵ a z 13. septembra 2017 o politických vzťahoch Európskej únie s Latinskou Amerikou⁶,
- so zreteľom na vyhlásenie predsedov Výboru pre zahraničné veci, Delegácie pre vzťahy s krajinami Mercosuru a Euro-latinskoamerického parlamentného zhromaždenia o súčasnej situácii vo Venezuele z 12. júla 2017,
- so zreteľom na Medziamerickú demokratickú chartu prijatú 11. septembra 2001,
- so zreteľom na vyhlásenie vysokého komisára OSN pre ľudské práva Zaida Raada Husajna z 31. marca 2017 o rozhodnutí venezuelskeho najvyššieho súdu prevziať zákonodarné právomoci národného zhromaždenia,
- so zreteľom na vyhlásenie Rady OSN pre ľudské práva (UNHRC), v ktorom sa odsudzuje uväznenie Enriqua Aristeguietu dňa 2. februára 2018,

¹ Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 145.

² Ú. v. EÚ C 294, 12.8.2016, s. 21.

³ Ú. v. EÚ C 316, 30.8.2016, s. 190.

⁴ Prijaté texty, P8_TA(2016)0269.

⁵ Prijaté texty, P8_TA(2017)0200.

⁶ Prijaté texty, P8_TA(2017)0345.

- so zreteľom na varovania uvedené v správach Organizácie amerických štátov (OAS) z 30. mája 2016 a 14. marca 2017 o Venezuele a na výzvy jej generálneho tajomníka na urýchlené zvolanie zasadnutia jej Stálej rady na základe článku 20 Medziamerickej demokratickej charty s cieľom diskutovať o politickej kríze vo Venezuele,
 - so zreteľom na list podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Európskej únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“) z 27. marca 2017 o zhoršujúcej sa náročnej politickej, hospodárskej a humanitárnej kríze vo Venezuele,
 - so zreteľom na deklaráciu OAS z 13. marca 2017 podpísanú 14 členskými štátmi, ktorá požaduje, aby Venezuela okrem iného urýchlene naplánovala voľby, prepustila politických väzňov a uznala ústavnú deľbu moci,
 - so zreteľom na rezolúciu Stálej rady OAS z 3. apríla 2017 o nedávnych udalostiach vo Venezuele,
 - so zreteľom na deklaráciu skupiny „El Grupo de Lima“ z 23. januára 2018 týkajúcu sa rozhodnutia národného ústavodarného zhromaždenia vyzvať na konanie prezidentských volieb,
 - so zreteľom na závery Rady z 13. novembra 2017 a 22. januára 2018 o Venezuele, v ktorých sa najmä ukladá zbrojné embargo a sankcie,
 - so zreteľom na vyhlásenie PK/VP v mene EÚ zo 7. decembra 2017 o pripojení sa určitých tretích krajín, pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia vzhľadom na situáciu vo Venezuele,
 - so zreteľom na vyhlásenie PK/VP v mene EÚ z 26. januára 2018 o najnovšej situácii vo Venezuele odsudzujúce rozhodnutie venezuelských orgánov vyhostiť španielskeho veľvyslancu v Caracase,
 - so zreteľom na svoje rozhodnutie udeliť Sacharovovu cenu za rok 2017 demokratickej opozícii vo Venezuele,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže nelegitímne národné ústavodarné zhromaždenie, ktoré nie je uznané ani na medzinárodnej úrovni, ani na úrovni EÚ, vyhlásilo prezidentské voľby, ktoré sa majú konať koncom apríla 2018; keďže podľa venezuelskej ústavy orgánom zodpovedným za vyhlasovanie volieb je národná volebná rada; keďže článok 298 venezuelskej ústavy, v ktorom sa jasne uvádza, že zákon, ktorý upravuje volebné postupy, sa nesmie nijako meniť počas šiestich mesiacov bezprostredne predchádzajúcich dňu volieb, bol iba nedávno viackrát porušený;
 - B. keďže toto rozhodnutie bolo prijaté mimo rámca národného dialógu, ktorý prebieha od decembra 2017, a bez ohľadu na akýkoľvek možný pokrok dosiahnutý na stretnutí venezuelskej vlády a opozície v Santo Domingue; keďže dátum a postup vedúci k voľbám boli dve z hlavných tém rozhovorov v Santo Domingue; keďže toto oznámenie o konaní volieb je v rozpore tak s demokratickými zásadami ako aj s dobrou vierou, pokiaľ ide o dialóg medzi vládou a opozíciou;
 - C. keďže najvyšší súd 25. januára 2018 rozhodol o vylúčení opozičnej koalície MUD

(Mesa de la Unidad Democrática) z prezidentských volieb; keďže národná volebná rada 4. februára 2018 vylúčila z procesu volieb stranu Primero Justicia; keďže lídri ako Leopoldo López a Henrique Capriles majú zákaz uchádzať sa o zvolenie; keďže tieto rozhodnutia sú vážnym porušením zásady spravodlivých volieb tým, že opozičným kandidátom zakazujú slobodne sa uchádzať o zvolenie za rovnakých podmienok;

- D. keďže koalícia MUD v roku 2017 získala Sacharovovu cenu Európskeho parlamentu za slobodu myslenia;
- E. keďže táto protiústavná výzva na konanie predčasných volieb viedla k tomu, že Mexiko a Chile sa prestali zúčastňovať vnútroštátnych politických rokovaní medzi vládou Venezuely a časťou opozície;
- F. keďže Rada EÚ sa 13. novembra 2017 rozhodla schváliť zbrojné embargo voči Venezuele a zákaz vývozu súvisiaceho materiálu, ktorý by sa mohol použiť na represálie vo vnútri štátu;
- G. keďže Rada EÚ 22. januára 2018 v reakcii na nedodržiavanie demokratických zásad, zásad právneho štátu a demokracie jednohlasne rozhodla o zavedení reštriktívnych opatrení, ako je zákaz cestovania a zmrazenie majetku, voči siedmim osobám z Venezuely vo verejných funkciách;
- H. keďže po prijatí sankcií zo strany EÚ Venezuela na odvetu vypovedala španielskeho veľvyslancu v Caracase a vyhlásila ho za „personu non grata“, pričom obvinila Španielsko zo zasahovania do svojich vnútorných záležitostí; keďže EÚ toto rozhodnutie ostro odsúdila a zároveň poukázala na plnú solidaritu so Španielskom vychádzajúcu z toho, že rozhodnutia EÚ v oblasti zahraničnej politiky vrátane ukladania sankcií sú jednomyselné;
- I. keďže situácia v oblasti ľudských práv, demokracie a právneho štátu sa vo Venezuele naďalej zhoršuje; keďže Venezuela čelí bezprecedentnej politickej, sociálnej, hospodárskej a humanitárnej kríze, ktorá viedla k mnohým úmrtiam; keďže konanie slobodných a spravodlivých volieb so všetkými náležitými zárukami a dostatočným časom na ich prípravu je základným predpokladom, aby sa začalo riešiť množstvo problémov, s ktorými sa Venezuela potýka; keďže takmer 2 milióny Venezuelčanov z krajiny utiekli; keďže hostiteľské krajiny sa dostávajú pod čoraz väčší tlak, pokiaľ ide o poskytovanie pomoci a služieb ďalším prichádzajúcim;
- J. keďže odbojný člen polície Oscar Pérez a šiesti ďalší boli popravení bez súdu napriek tomu, že sa predtým vzdali;
- K. keďže Enrique Aristeguita Gramcko bol 2. februára 2018 o tretej hodine ráno unesený spravodajskou službou zo svojho domu v Caracase, o mieste jeho pobytu neboli poskytnuté žiadne informácie a nasledujúci deň bol prepustený na slobodu;
- L. keďže stále väčší počet ľudí vo Venezuele vrátane detí v dôsledku obmedzeného prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti, liekom a potravinám trpí podvýživou; keďže, venezuelská vláda tento problém, žiaľ, naďalej popiera a odmieta prijať medzinárodnú humanitárnu pomoc a podporiť jej rozdeľovanie; keďže Venezuelčania sa vzhľadom na závažný nedostatok potravín a základných potrieb snažili nakupovať ich na týchto karibských ostrovoch;

1. vyjadruje poľutovanie nad jednostranným rozhodnutím nezákonného národného ústavodarného zhromaždenia, ktoré nie je uznané na medzinárodnej úrovni ani na úrovni EÚ, o konaní predčasných prezidentských volieb do konca apríla 2018; vyjadruje hlboké poľutovanie nad nedávnym rozhodnutím venezuelského najvyššieho súdu zakázať zástupcom koalície MUD účasť v nadchádzajúcich voľbách; poukazuje na skutočnosť, že mnohí potenciálni kandidáti sa nebudú môcť uchádzať o zvolenie, pretože sú v exile, sú z volieb vylúčení administratívne, nachádzajú sa vo väzení alebo v domácom väzení; trvá na tom, že by nemali byť vytvárané žiadne prekážky alebo podmienky účasti politických strán a vyzýva venezuelské orgány, aby im plne obnovili právo byť volení;
2. trvá na tom, že EÚ a jej inštitúcie vrátane Európskeho parlamentu môžu uznať iba voľby vychádzajúce z reálneho volebného harmonogramu dohodnutého v rámci národného dialógu so všetkými príslušnými aktérmi a politickými stranami, pri dodržaní spravodlivých a transparentných podmienok rovnocennej účasti, ku ktorým patrí zrušenie zákazov pre politických oponentov, oslobodenie politických väzňov, zabezpečenie vyváženého zloženia a nestrannosti národnej volebnej rady, ako aj existencia dostatočných záruk vrátane monitorovania zo strany nezávislých medzinárodných pozorovateľov; pripomína, že je pripravený vyslať volebnú pozorovateľskú misiu do Venezuely, ak budú splnené všetky nevyhnutné podmienky;
3. dôrazne odsudzuje rozhodnutie venezuelských orgánov vyhostiť španielskeho veľvyslanca v Caracase a vyhlásiť ho za „personu non grata“, a trvá na tom, aby venezuelská vláda okamžite obnovila normálne diplomatické vzťahy so Španielskom; pripomína, že všetky rozhodnutia EÚ v oblasti zahraničnej politiky vrátane uloženia sankcií sú prijímané jednotne; v tejto súvislosti vyzýva na plnú solidaritu so Španielskom;
4. domnieva sa, že zavedenie zbrojného embarga zo strany Rady EÚ a sankcie uložené voči siedmim predstaviteľom Venezuely sú primeranou reakciou na závažné porušovanie ľudských práv a demokracie, žiada však o ich rozšírenie na tých, ktorí nesú hlavnú zodpovednosť za narastajúcu politickú, sociálnu, hospodársku a humanitárnu krízu, konkrétne prezidenta, viceprezidenta, ministra obrany, členov najvyššieho vojenského velenia, ako aj okruh ich najbližších osôb vrátane rodinných príslušníkov; navrhuje, že ak sa situácia v oblasti ľudských práv bude naďalej zhoršovať, mohli by sa preskúmať a prijať ďalšie diplomatické a hospodárske opatrenia vrátane tých, ktoré sa týkajú štátnej ropnej spoločnosti Petróleos de Venezuela S.A (PDVSA);
5. čo najdôraznejšie odsudzuje neustále porušovanie demokratického zriadenia vo Venezuele; opakovane vyjadruje plnú podporu národnému zhromaždeniu ako jedinému zákonne ustanovenému a uznávanému parlamentu vo Venezuele a vyzýva venezuelskú vládu, aby v plnej miere obnovila jeho ústavné postavenie; odmieta akékoľvek rozhodnutia prijaté národným ústavodarným zhromaždením ako prejavy porušovania všetkých demokratických noriem a pravidiel; vyjadruje svoju podporu politickému riešeniu v súvislosti so všetkými príslušnými aktérmi a politickými stranami; pripomína, že deľba moci a vzájomné nezasahovanie medzi jednotlivými zložkami štátnej moci je základnou zásadou demokratického štátu a prejavom rešpektu voči hodnotám právneho štátu;
6. vyzýva prokurátora Medzinárodného trestného súdu (ICC), aby na základe ustanovení Rímskeho štatútu začal vyšetrovať porušovanie ľudských práv zo strany venezuelského

režimu, a vyzýva EÚ na aktívnu úlohu v tomto ohľade;

7. opakuje svoje predchádzajúce výzvy na okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých politických väzňov, rešpektovanie demokraticky zvolených orgánov a dodržiavanie ľudských práv;
8. vyjadruje svoju plnú podporu obyvateľom Venezuely, ktorí trpia v dôsledku závažnej humanitárnej krízy, a solidaritu s nimi; požaduje bezodkladné dosiahnutie dohody o pláne prístupu núdzovej humanitárnej pomoci do krajiny a vyzýva venezuelské orgány, aby čo najskôr umožnili nerušený prístup humanitárnej pomoci a udelili povolenie medzinárodným organizáciám, ktoré si želajú pomáhať verejnosti; vyzýva na urýchlené zavedenie krátkodobej odozvy v rámci boja proti podvýžive najzraniteľnejších skupín, ako sú deti; vyzýva EÚ na pomoc susedným krajinám, predovšetkým Kolumbii, s cieľom riešiť situáciu utečencov z Venezuely; vyzýva venezuelskú vládu, aby Venezuelčanom, ktorí žijú v zahraničí a majú nárok na sociálne zabezpečenie, poskytovala dôchodky;
9. opakuje svoju požiadavku, aby Európsky parlament vyslal do Venezuely delegáciu, ktorá by čo najskôr začala dialóg so všetkými stranami zúčastnenými konfliktu;
10. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vláde a národnému zhromaždeniu Venezuelskej bolívarovskej republiky, Euro-latinskoamerickému parlamentnému zhromaždeniu a generálnemu tajomníkovi Organizácie amerických štátov.